

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 3 €

Tábor opět hostil zdravotníky
aneb Co přinese rok 2024
zdravotní péči v sociálních
službách

Generace sněhových
vloček a sociální sítě

Speciální příloha

Nejlepší pracovníci
sociálních služeb roku 2023
převzali ocenění za svou práci

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXVI.
březen 2024

**V polovině zařízení z uvedené série proběhly návštěvy
v době pandemie onemocnění covid-19.
Část souhrnné zprávy tak obsahuje poznatky a doporučení
související s touto problematikou.**

v oblasti komunikace, a následně klientům poskytovala přiměřenou podporu za účelem nastavení funkčního způsobu komunikace. Za tímto účelem zařízením také doporučuje zpracovat vnitřní dokumenty⁵ v *easy-to-read* formě (formě snadného čtení) či jiné formě umožňující co největší míru porozumění ze strany klientů.

Plošný zákaz alkoholu

Plošný zákaz držení a konzumace alkoholu v zařízení (případně i konzumace alkoholu mimo zařízení) je z uvedené série návštěv tématem, u kterého vzniklo zřejmě nejvíce názorových odlišností.

Zákon přímo zakotvuje možnost v domovech se zvláštním režimem uplatnit režim, který je přizpůsoben specifickým potřebám cílové skupiny dané služby.⁶ Zároveň však platí povinnost poskytovatelů dodržet základní zásady poskytování sociální služby, jako je poskytování služby v co nejméně omezujícím prostředí a na základě individuálně určených potřeb klientů.⁷

Ve většině navštívených zařízení platil striktní zákaz požívání alkoholu, který se (bez výjimky) vztahoval na všechny klienty zařízení. To bez ohledu na to, zda se jednalo o osoby závislé na návykových látkách (případně ohrožených touto závislostí), či nikoliv. Zástupce ombudsmana proto apeluje, aby zařízení přistupovala pouze k přiměřeným opatřením. Na místo plošných opatření⁸ by měla zařízení vždy nejprve zvážit, zda nepostačí užití pouze individualizovaného opatření u některých klientů. Pokud zařízení vyhodnotí, že je nutné za konkrétním preventivním účelem stanovit obecné opatření pro celou skupinu osob, musí být přiměřené⁹ a připouštět výjimky.

Přídělové systémy

Poskytovaná sociální služba by měla vždy vycházet z individuálně určených po-

třeb klientů, rozvíjet jejich samostatnost a motivovat je k činnostem napomáhajícím jejich sociálnímu začleňování.¹⁰

V některých zařízeních personál vydával klientům kávu a cigarety v omezeném množství, aniž by bylo z dokumentace jasné, zda takovému opatření předcházelo individuální posouzení rizik. Personál navíc s klienty systematicky nepracoval na odstranění potřeby přídělový systém využívat. Takový systém vede k prohlubování závislosti klienta na péči v zařízení. Personál by měl naopak s klienty cíleně pracovat a posilovat jejich kompetence v oblasti samostatného nakládání s věcmi.

Aktivní prožívání dne

Aktivita klienta v průběhu dne by měly vycházet z jeho individuálních potřeb a směřovat ke smysluplnému trávení času, podpoře rozvoje soběstačnosti a samostatnosti. Měly by posilovat schopnosti a dovednosti klientů a pomáhat jim na cestě k realizaci jejich cílů. Za tímto účelem by zařízení měla:

1. aktivně zjišťovat, o jaké činnosti mají klienti zájem a které jim prospívají;
2. umožnit klientům se těchto činností účastnit v co největší míře. Je důležité klienty podporovat také v tom, aby se účastnili aktivit mimo zařízení.

Z realizovaných návštěv vyplynulo, že aktivizační činnosti probíhají téměř vždy pouze v rámci zařízení a ve skupinové formě. To je nedostatečné, neboť skupinové aktivity ze své podstaty nemohou vyhovovat individuálním potřebám všech klientů. Nezapojoování klientů do aktivit mimo zařízení přitom přispívá k jejich izolaci, a je promarněnou příležitostí na posílení snahy o návrat do nezávislého života.

Z realizovaných návštěv vyplynulo, že aktivizační činnosti probíhají téměř vždy pouze v rámci zařízení a ve skupinové formě. To je nedostatečné, neboť skupinové aktivity ze své podstaty nemohou vyhovovat individuálním potřebám všech klientů.

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá

PhDr. Karolína Maloňová, Ph.D.,

certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

**Dobrý den,
prosím o radu. Pracuji v denním stacionáři, kde provádíme masáže podle konceptu bazální stimulace. Chtěli bychom tyto masáže při využití různých olejů provádět v jednorázových rukavicích. Prosím o radu, které rukavice použít, aby to bylo pro naše uživatele co nejpříjemnější. Děkuji.**

J. B.

Odpověď:

Se stejnou otázkou se velmi často setkávám ve svých kurzech. Personál mnohdy diskutuje, zda použití gumových rukavic nesníží kvalitu poskytovaných stimulací. Velmi jednoduchou odpovědí je sebezpyšňáček. Když umožním účastníkům kurzu prožít stimulaci s olejem v rukavicích a pak následně bez rukavic taktéž s olejem, nevnímají téměř žádný rozdíl. Použití ochranných rukavic nesníží kvalitu stimulací, ale je naopak důležitým nástrojem k ochraně personálu v kontextu bariérové ošetrovatelské péče. Pokud chcete, aby klient co nejméně vnímal rukavice, pak doporučuji použít vinylové rukavice. Jsou velmi jemné a klienti je při stimulacích téměř nevnímají.